

Kiadvány és könyvismertető

Jubileumi kiadvány az MHTT Láhner György Haditechnika Klubról

30 éve működik a Magyar Hadtudományi Társaság Láhner György Haditechnikai Klubja, amely önálló szervezatként alakult 1989-ben, és másfél esztendő elteltével csatlakozott a Társasághoz. A kiadvány a névadó tiszteletére és a működés megörökítésére, a tagság lelkes közreműködésével, egy bő esztendő alatt készült el.

„...s honvéd tisztét teljesíti”

Harminc esztendő
a haditechnikai kultúra szolgálatában

1989 – 2019

MAGYAR HADTUDOMÁNYI TÁRSASÁG
LÁHNER GYÖRGY HADITECHNIKAI KLUB

A klub céljai:

- A magyar haditechnikai és hadiipari szakmai kultúra erősítésének segítése;
- A haditechnikai és a műszaki-logisztikai szakirodalom megismerésének és a szakirodalmi tájékozottságnak a növelése;
- A hadtudomány és a katonai műszaki tudományok kapcsolatának erősítése;
- A haditechnikai szakterület fejlesztésének és a szakmai utánpótlás nevelésének támogatása;
- Fórum teremtése a hadtudományi, a haditechnikai, a hadiipari és a műszaki-logisztikai ismeretterjesztés részére;
- Szervezetünk, és ezáltal a Magyar Hadtudományi Társaság társadalmi beágyazottságának erősítése.

A klub tagja lehet a MHTT minden tagja és mindazok az érdeklődők, akik a fenti célokkal egyetértenek, azok megvalósulását támogatják.

A könyv a klub bemutatása (eseménytörténete, működésének rendje, tagsága) mellett három igényesen megírt cikket tartalmaz. Láhner Györgyről, az 1848–49-s forradalom és szabadságharc felfegyverzőjéről, a névadóról szól Tóth Dominik történész részben új kutatási eredményeket tartalmazó írása. Középkori hadtörténetünket idézi fel Varga László tanulmánya Regéc váráról, annak történetéről, valamint a régészeti feltárás és a helyreállítás helyzetéről. NATO tagságunk huszadik évfordulója alkalmából került be Kunos Bálint remek összeállítása csatlakozási procedúránk haditechnikai vonatkozásairól. Ez a munka számtalan olyan szakmai ismeretet ad közre, amely az olvasót csak kevesek által ismert közegbe vezeti el. A csatlakozási haditechnika-logisztikai folyamatáról részletes tájékoztatást kapunk, de a szerző röviden napjaink fejlesztéseibe is betekintést nyújt.

30 esztendő igen tetemes idő, amely alatt számos hasonló profilú szervezet alakult meg, többségük viszont néhány esztendő elteltével meg is szűnt. Bár a változások a mi klubunkat is érintették, de a rugalmas alkalmazkodás és a megújulás képessége segített minden nehézséget legyőzni. Ebben nagy szerepet játszott az, hogy a programok érdekesek, változatosak, és ami a legfontosabb, igényesek voltak. Példaként emelek ki ezek közül néhányat az utóbbi 10 esztendő eseményeiből: logisztikai szakgyűjtemény megtekintése (Zsiborás János, 2011), Gepárd mesterlövész fegyver ismertetése és gyakorlati

bemutatója (Földi Ferenc fegyverkonstruktor, 2013), a katasztrófa logisztika aktuális kérdései (Horváth Zoltán, 2015), a katonai repülőterek kettős rendeltetésű felhasználási lehetőségei (Keszthelyi Gyula, 2017), a Madrid-Jivu vasútvonal, a transzkontinentális vasúti-tengeri szállítás versenye (Turcsányi Károly, Hegedűs Ernő, 2019).

Tagjainknak számos szakkönyve jelent meg a 30 esztendő alatt, ezek könyvbemutatói is a klubélet jelentős eseményei voltak:

- Turcsányi Károly, Hegedűs Ernő: A légideszant I és II, (2007 illetve 2012),
- Pataky Iván: A vonakodó szövetséges (2008),
- Turcsányi Károly (szerk.): Nehéz harckocsik (2008),
- Turcsányi, Bán, Hegedűs, Molnár: Haderők és hadviselés az elöltöltő fegyverek korában (2014).

Az elmúlt 30 esztendő arról tanúskodik, hogy a klub céljait nem csupán megfogalmazta, de cselekedett is azok megvalósításáért. Mindezt tette a Magyar Hadtudományi Társaság jelentős támogatásával és tagjainak aktív közreműködésével. A klub ma sem tűzhet jobb és méltóbb célt maga elé, mint a hadtudomány és a katonai műszaki tudományok eredményes művelését, a hiteles szakmai tájékoztatást, és tapasztalataink átadását a következő generáció számára, valamint a szakmai kapcsolatokon túl az emberi kapcsolatok erősítését tagjaink (katonák és civilek, családtagok és jó barátok) között.

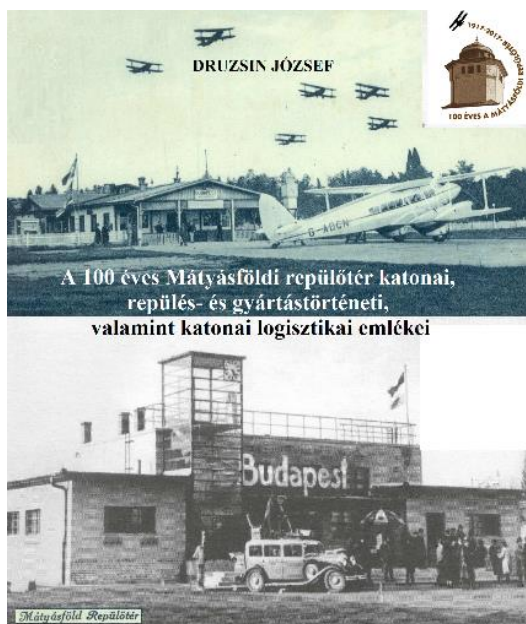
(Összeállította Dr. Turcsányi Károly)

Druzsín József

A 100 éves Mátyásföldi repülőtér

Van Mátyásföldön egy többháztonbnyi hatalmas terület a Rákospataktól az Újszász-útig, majd az út mindkét oldalán kilométereken át kiterjedő hadiipari- és katonai objektum-rendszer, ahol több, mint egy évszázada készítenek, üzemeltetnek, raktároznak vagy javítanak különböző haditechnikai eszközöket, köztük katonai repülőgépeket és gépjárműveket. Az 1916-tól itt folyó jelentős katonai gépjármű és katonai repülőgépgyártásra a terület számos, kerek évfordulón felavatott emléktáblája, emlékoszlopa hívja fel a figyelmet.

A mátyásföldi MÁG – a Magyar Általános Gépgyár Aviatik és Fokker vadászpilóta-gyárának repülőterére települve 1917-től napjainkig tevékenykedik itt folyamatosan valamilyen katonai szervezet vagy hadiüzem. Ennek a kiterjedt katonai- és hadiipari-objektumnak és a hozzá tartozó repülőtéren a történetéről egy katonai-műszaki és hadtörténeti szemléletű könyv jelent meg.

Druzsina József repülőműszaki százados kötete az Országos Széchényi Könyvtár Magyar Elektronikus Könyvtárának elektronikus könyveként jelent meg „*A 100 éves Mátyásföldi repülőtér katonai, repülés- és gyártástörténeti, valamint katonai logisztikai emlékei*” címmel. A kiterjedt forrásfeldolgozására támaszkodó könyv részletesen ismerteti Mátyásföld évszázados múltja visszatekintő katonai objektumának – elsősorban a katonai repülőterének és a repülőgép-gyárnak, illetve részben a gépkocsi-szertárnak és az ezekhez kapcsolódó katonai szervezeteknek – a történetét.

A Magyar Honvédség Anyagellátó Raktárbázis mátyásföldi lakatnyája egy 100 éves múltja visszatekintő, de ma már használaton kívüli, füves repülőtér mellett található. Ez a katonai objektum meghatározó szerepet játszott magyar katonai repülés, illetve a katonai gépjárműellátás fejlődésében. Az I. világháborúban katonateherautó-gyár, majd katonairepülő-, teherautó- és aggregátor-motorgyár, emellett később vadászpilóta-gyár is volt. De itt folytak a haditechnikai kutatás-

fejlesztés forradalmi repülőkísérletei is: 1917-ben itt épült és repült a PKZ-1 katonai helikopter, majd 1918-ban a PKZ-2.

A Honvédség szervezeteinek mátyásföldi jelenléte a katonai repülés szempontjából egészen 1917-ig vezethető vissza, amikor – az ekkor már katonai parancsnokkal rendelkező hadiüzemben megindult vadászrepülőgép-gyártásra alapozva – 1918-tól itt kezdte meg működését egy a repülőtéren települő vadászrepülő-osztály. 1919-ben a Mátyásföldi repülőtéren repülőkiképző vadász-századot állítottak fel. Ekkortól folyamatosan jelen volt a haderő valamely szervezeti eleme Mátyásföldön: 1920-tól a „légicsendőrség” rejtett vadászrepülő alakulata, majd a katonai hírszerzés rádiófelderítői, katonai alkalmazású Fokker F-VII szállítórepülőgép stb. Majd 1928-ban itt szállt fel Asbóth Oszkár PKZ típusból továbbfejlesztett helikoptere. A „rejtés” 1927-ig tartó időszakát követően *a katonai gép- és harcjárművekkel kapcsolatos raktározási és javítási szaktevékenységek 1933-tól kezdődtek Mátyásföldön*, selejtezés és bontás, illetve raktározás és gépkocsizó kiképzés formában, majd *„nyílt” formában 1939-től kezdve működött itt a Magyar Királyi Honvéd Gépkocsiszertár*. Itt került felállításra a Gépkocsizók hősi emlékműve, az impozáns oroszlán-szobor is, melyet az Olvasó a Fortepan fotógyűjtemény mintegy kétszáz, mátyásföldi M. Kir. Gépkocsiszertárral kapcsolatos látványos fotóján is megtekinthet.

Már 1909-től itt emelkedtek a levegőbe az első magyar ős-aviatikusok - akiről a környező utcák nevei tanúskodnak - Mátyásföldön készült repülőgépei. A részben polgári repülőtéren a légiközlekedés 1921-től szédületes tempóban fejlődött. Ez volt hazánk első nemzetközi közforgalmi repülőtere. A közelben települt az Uhry testvérek Repülőgép Részvénytársasága, ahonnan a teljes mértékben magyar tervezésű és gyártású Levente II. katonai repülőgépeket a mátyásföldi repülőtérré vontatták végszerelésre és berepülésre a cég 1943-tól itt települő üzemegységébe. Szintén itt, a laktanyában áll Horthy István kormányzóhelyettesnek, sportrepülő-pilótának, a muzeális értékű hangár-épülete is. De települt a laktanyában a II. világháború után a Hadi-technikai Intézet Repülő Kísérleti Állomás, Katonai Átvételi Intézet, *katonai járműjavító üzem és raktár* stb. is. Emellett ugrottak itt katonai ejtőernyősök, üzemeltek szovjet helikopterek is, sőt, katonai bunkert és óvóhelyeket is találhatunk a területen.

A kötet szerzője - aki hivatásos honvédtisztként a logisztika repülőműszaki területén tevékenykedik az MH Logisztikai Központ állományaiban – több, mint egy évtizedet szolgált Mátyásföldön. A több, mint ötven publikációval – köztük több könyvvel – rendelkező szerző

többéves kutatómunkáján alapuló kötetet 55 szakirodalmi forrás teszi tudományossá.

A kötet címválasztása összefügg azzal, hogy a magyar katonai és polgári repülés mátyásföldi története 2017-ben fontos évfordulóhoz, centenáriumhoz érkezett. Ezért 2017. szeptember 2-án a MÁG-gyári, a katonai, majd a közforgalmi repülőtér fennállásának 100. évfordulójáról méltóképpen emlékeztek meg a Magyar Honvédség szervezésében civilek és katonák, repülők, ejtőernyősök és logisztikusok. A katonai, közforgalmú és sportrepülők centenáriumi megemlékezésének egyik szervezője e könyv szerzője volt.

(Összeállította: *Dr. Hegedűs Ernő mk. alezredes*)

A szerző magánkiadásaként megjelenő 50 oldalas kötete 24 ritkán látható fényképfelvételt és 14 oldal képmellékletet is tartalmaz. A kiadvány díjmentesen letölthető az OSZK-MEK oldaláról: <https://mek.oszk.hu/20400/20461/20461.pdf>